

Головань Микола Степанович

канд. пед. наук, доц.

ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»,

golovan@academy.sumy.ua

УДК 378.147

КОННЕКТИВІЗМ – НОВИЙ ПІДХІД ДО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Коннективізм є спробою подолати статичні підходи до процесу навчання (учіння), в якому знання – це такі структури, які учні (студенти) засвоюють порціями за один раз. З точки зору коннективізму навчання/учіння відбувається у швидко змінюваному світі, учні вибудовують для себе різноманітні структури знань, які добре описуються мережами, а самі знання – вже не статична структура, а швидше потік. По суті справи, коннективізм – це спроба застосувати системний підхід до діяльності навчання/учіння, тільки процеси, функції, організація і матеріал навчання/учіння описується не у звичних для системного підходу поняттях, в графами-мережами (з будь-якими вузлами і типами зв'язків між ними) і спробою подати процеси двома рухами: появою-зникненням вузлів і зв'язків в мережі-графові, а також описом того, як “ що завгодно протікає через мережу ”.

Коннективізм моделює ментальні або поведінкові явища процесами становлення в мережах зв'язаними між собою простих елементів.

Коннективізм ґрунтується на теоріях мережі, хаосу, складності та самоорганізації. В рамках коннективізму процес навчання розглядається як такий, що відбувається в умовах невизначеності, в “туманному” та швидко змінному середовищі, який не може бути повністю контрольованим особистістю. Коннективізм підкреслює нестійкий, динамічний характер навчання.

Навчання може підтримуватися ззовні і полягає у зв'язуванні спеціалізованих вузлів, джерел інформації, тобто є процесом становлення мережі, вузлами якої можуть бути люди, організації, бібліотеки, сайти, книги, журнали, бази даних, або будь-яке інше джерело інформації. Акт навчання полягає у створенні зовнішньої мережі вузлів, які суб'єкт навчання підключає у формі джерел інформації і знань. Знання знаходяться у зв'язках і відношеннях між вузлами мережі і зв'язки мають ключове значення.

Навчання, що відбувається в голові людини є процесом формування внутрішньої нейронної мережі, яку людина весь час створює й перебудовує з тим, щоб постійно набувати досвіду, створювати й підключати нові зовнішні знання, йти в ногу з часом. Навчальні

мережі можна сприймати як внутрішні структури, які існують в нашій свідомості і знаходяться у постійному процесі створення моделі розуміння.

У табл. 1 наведено порівняння існуючих підходів до процесу навчання.

Табл.1. – Характеристика основних підходів до процесу навчання

	<i>Біхевіоризм</i>	<i>Когнітивізм</i>	<i>Конструктивізм</i>	<i>Коннективізм</i>
<i>Як відбувається навчання</i>	Пасивне слідування вказівкам педагога. Основна дія – відтворення. Основна увага сконцентрована на поведінці учня (студента)	Структуровано, послідовно, передбачувано.	Соціально, тобто здійснюється за персональною участю кожного учня	Розподілено всередині мережі, соціально й технологічно оснащено, шляхом розпізнавання й інтерпретації інформаційних вузлів
<i>Фактори впливу</i>	Заохочення, покарання, стимул	Існуюча схема, попередній досвід	Залучення, активна участь, соціальний та культурний фактори	Різноманітні мережі, міцність зв'язків, контекст включення
<i>Роль пам'яті</i>	Ведуча роль пам'яті	Кодування, збереження, знаходження	Попереднє знання в поєднанні з поточним контекстом	Адаптивні моделі, що відображують поточний стан мережі
<i>Як відбувається передавання знань (навичок)</i>	Ситуація – реакція – підкріплення	Копіювання конструктив знання вчителя	Конструювання знань на основі власного соціально значущого досвіду.	Самостійний пошук сенсу (смислу) в багатоманітності фактів. З'єднання з інформаційними вузлами й розширення мережі
<i>Тип навчання</i>	Навчання, побудоване на виконанні завдань	Навчання побудоване на розмірковуванні, ясних та чітких цілях, розв'язанні проблем	Соціальне навчання	Комплексне навчання в умовах бази, що швидко змінюється і має різноманітні джерела знань

Головне у навчанні – не тільки набуття нових знань і умінь, але й прагнення, готовність здійснювати діяльність. Учень (студент) може суттєво підвищити ефективність свого навчання шляхом включення в уже існуючі мережі.

Коннективіський підхід ґрунтується на таких положеннях (принципах): 1) різноманітність підходів набуття знань; 2) навчання – це процес формування мережі (створення нових зв'язків) та прийняття рішень; 3) навчання й пізнання відбуваються постійно – це завжди процес, а не стан; 4) ключова навичка сьогодні – це здатність бачити зв'язки і розуміти смисли між галузями знань, концепціями та ідеями; 5) знання можуть існувати поза людиною в мережі; 6) технології допомагають, сприяють людині у навчанні; 6) технології допомагають людині у навчанні; 7) здатність дізнаватися щось нове більш важливо, ніж те знання, яким ми володіємо в даний момент; 8) навчання і знання породжуються з різноманітності думок; 9) традиційні курси не є основним засобом навчання.